

Grozījumi sociālās jomas normatīvajos aktos COVID-19 laikā



Personām ar invaliditāti ārkārtējās situācijas laikā būs iespējams saņemt asistenta pakalpojumu līdzšinējā apmērā:

Ir paredzēts, ka ārkārtējās situācijas laikā cilvēkiem, kuri sniedz asistenta pakalpojumu, būs tiesības iepriekš piešķirto un neizmantoto stundu apjomu dažādiem pasākumiem izmantot brīvajam laikam, kur šobrīd parastais noteiktais pakalpojuma stundu limits ir tikai 2 stundas nedēļā. Tiesa, asistenta pakalpojuma sniedzēji to drīkstēs sniegt, nepārsniedzot iepriekšējos trijos kalendārajos mēnešos vidēji vienā mēnesī izmantoto stundu skaitu.

Šādu kārtību paredz otrdien, 17. martā, valdības sēdē pieņemtie grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumos "Kārtība, kādā piešķir un finansē asistenta pakalpojumu pašvaldībā, augstskolā un koledžā".

Līdz ar to ārkārtējās situācijas laikā tiek nodrošināts, ka personām ar invaliditāti joprojām tiek sniegts asistenta atbalsts un asistentiem saglabāts iepriekš saņemtās atlīdzības apmērs. Bez tam, asistenti, kas daudzos gadījumos ir personu ar invaliditāti ģimenes locekļi, šādi netiek atstāti bez ienākumiem un nav spiesti vērsties pašvaldībā pēc sociālās palīdzības.

Līdz ar to personas ar invaliditāti ar asistenta atbalstu arī ārkārtējās situācijas laikā varēs doties ikdienas pastaigās svaigā gaisā, tā aizvietojo citas līdzšinējās aktivitātes, kuras ārkārtējās situācijas dēļ vairs nav iespējams apmeklēt. Savukārt asistentiem, t.sk. personu ar invaliditāti tuviniekiem, atalgojums tiks saglabāts līdzšinējā apmērā.

Tāpat projekts paredz, ka personām, kuras iepriekšējos 3 mēnešos nav izmantojušas pakalpojumu, sociālais dienests varēs piešķirt personai brīvā laika pavadīšanai ārpus mājas līdz 10 stundām nedēļā.

Bezdarbnieki varēs plašāk strādāt algotus pagaidu sabiedriskos darbus

Uz laiku līdz 2020. gada 31. decembrim bezdarbniekus neatkarīgi no reģistrētā vai faktiskā bezdarba ilguma varēs iesaistīt algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos. Tos īsteno Nodarbinātības valsts aģentūra sadarbībā ar pašvaldībām.

To paredz otrdien, 17. martā, valdības sēdē pieņemtie "Grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 25. janvāra noteikumos „Noteikumi par aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšanas un finansēšanas kārtību un pasākumu īstenotāju izvēles principiem”.

Algoti pagaidu sabiedriskie darbi ir aktīvais nodarbinātības pasākums, kura mērķis ir veicināt reģistrēto bezdarbnieku ekonomisko aktivitāti un ienākumus bezdarba periodā pamatvajadzību nodrošināšanai, sekmēt bezdarbnieku konkurētspējas uzturēšanu darba tirgū.

Ikmēneša atlīdzības apmērs ir 200 eiro un par iesaistītajiem bezdarbniekiem tiek veiktas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas pensiju apdrošināšanai.

Valsts plāno apmaksāt slimības lapas no otrās dienas ar Covid-19 saistītajos gadījumos

Darbnespējas lapu ārkārtas situācijā, kas noteikta sakarā ar COVID-19 izplatību, no otrās darbnespējas dienas apmaksās valsts. Šādā gadījumā tiks izsniegta darbnespējas lapa B. Minētā kārtība būs spēkā līdz 2020. gada 30. jūnijam.

To nosaka otrdien, 17. martā, valdības sēdē pieņemtais likumprojekts "Grozījums likumā "Par maternitātes un slimības apdrošināšanu"", kas vēl jāapstiprina Saeimā.

Grozījuma mērķis ir sniegt atbalstu darba devējiem, nosakot īpašu slimības pabalsta izmaksas kārtību COVID-19 epidēmijas gadījumā.

Paredzēts uz pusgadu pagarināt iepriekš pieņemtos lēmumus par invaliditāti

Ja ārkārtējās situācijas laikā nebūs saņemts personas iesniegums un nepieciešamie dokumenti atkārtotai invaliditātes ekspertīzes veikšanai, Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas (VDEĀVK) iepriekš izdotais lēmums par invaliditāti tiks pagarināts automātiski uz sešiem mēnešiem. Tas nozīmē, ka iepriekš izdotā

lēmuma par invaliditāti un uz invaliditātes laiku izsniegto atzinumu termiņš tiks pagarināts bez personas iesnieguma.

Minētā kārtība attiecas arī uz gadījumiem, ja persona iesniegumu un dokumentus invaliditātes ekspertīzei nebūs varējusi noformēt un iesniegt trīs mēnešus pēc ārkārtējās situācijas beigām.

To nosaka otrdien, 17. martā, valdības sēdē atbalstītais grozījums Invaliditātes likumā. Tas vēl ir jāizskata un jāpieņem Saeimā.

Grozījums paredzēts, lai personas ar invaliditāti COVID-19 izplatību ierobežojošo pasākumu dēļ nezaudētu tiesības uz sociālo nodrošinājumu, t.i., saņemtu invaliditātes pensiju, valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu invaliditātes gadījumā, kā arī citus invaliditātes seku mazināšanai nepieciešamos sociālos pakalpojumus, pabalstus un atvieglojumus.

Trūcīgajiem un maznodrošinātajiem arī COVID-19 laikā paredzēti atvieglojumi

Cilvēkiem, kuriem laikā, kad ir spēkā COVID -19 izraisītā ārkārtas situācija, beidzas trūcīgas vai maznodrošinātas ģimenes (personas) statusa derīguma termiņš, tas tiks pagarināts automātiski. Viņiem plānots izmaksāt uz iepriekšējā iesnieguma pamata piešķirtos sociālās palīdzības pabalstus (pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai un dzīvokļa pabalstu) un nodrošināt valstī noteiktos atvieglojumus (nekustamā īpašuma nodokļa atlaide, elektroenerģijas maksas atvieglojums, u.c.). Pieejams būs arī Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām atbalsts.

Savukārt, ja nepieciešams piešķirt statusu no jauna, projekts paredz iespēju cilvēkiem vērsties pašvaldības sociālajā dienestā attālināti – e-pastā vai ievietojot iesniegumu tam speciāli paredzētā kastītē. Sociālā darba speciālists izvērtēs ģimenes vai cilvēka materiālo situāciju, izmantojot valsts un pašvaldību informācijas sistēmās pieejamo informāciju, nepieprasot papildus dokumentus, un pieņems lēmumu par attiecīgā statusa noteikšanu vai atteikumu.

Šādas izmaiņas saistībā ar ārkārtas situāciju paredz 17. martā valdības sēdē pieņemtais likumprojekts “Grozījums “Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā” “.

Informāciju sagatavoja:

Egils Zariņš,

Labklājības ministrijas Komunikācijas nodaļas sabiedrisko attiecību speciālists,

64331829,

egils.zarins@lm.gov.lv